

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

Juli 2012 Nr. 81

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 22 danske miljø- og udviklingsorganisationer.

92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

Brenton Stirton / Getty Images / WWF-UK

Indhold

Efter Rio+20 – Hvad nu Danmark?	2	Håb om virksomhedsansvar efter Rio	6
Rio+20: Ingen finansiering, ingen dynamik	2	Reproduktive rettigheder - global værdikamp for fuld udblæsning	6
Udfasning af subsidier – den oplagte gevinst.....	3	Det var Rio+20 - hvad så nu?	7
Globale bæredygtighedsmål på Rio+20 topmødet	4	Balanceakten i Rio – mellem folkeligt engagement og topforhandlinger	8
Rio+20: Skovene forsvinder i den ”grønne” økonomi	4	Substitution kan bane vejen for bedre kemikalielovgivning	9
Energi og klima på Rio+20 – begrænsede fremskridt	5	Arrangementer	10

Efter Rio+20 – Hvad nu Danmark?

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

Rio+20 blev til ”Rio plus ikke ret meget”. Topmødet om bæredygtig udvikling i Brasilien i juni, gav langt fra de beslutninger, som verden har brug for. Selv om topmødet mønstrede en imponerende global beslutningskraft, med over 100 stats- og regeringsledere og et utal af ministre og andre beslutningstagere, var det præcis de konkrete beslutninger, der manglede ved topmødets afslutning.

”Rio+20 blev til ’Rio plus ikke ret meget’. [...] Topmødedeklarationen er fyldt med pæne ord, men næsten støvsuget for konkret handling, tidsrammer og mål.”

Topmødedeklarationen er fyldt med pæne ord, men næsten støvsuget for konkret handling, tidsrammer og mål. Og der hvor der er nye beslutninger – f.eks. omkring etableringen af nye globale bæredygtigheds-mål og et bæredygtigheds-forum i FN – kunne man kun blive enige om at etablere processer frem for endelige beslutninger.

Det er langt fra godt nok. Men spørgsmålet er nu hvad så? Ligesom på klimaområdet er der brug for lande og aktører, der går foran og viser, at konkret omstilling til større global ansvarlighed og bæredygtighed er muligt. Danmark må gå forrest her, både i forhold til vores egen omstilling til bæredygtighed i globalt perspektiv, men også i forhold til EU og resten af verden.

”[...] spørgsmålet er nu hvad så? Ligesom på klimaområdet er der brug for lande og aktører, der går foran og viser, at konkret omstilling til større global ansvarlighed og bæredygtighed er muligt.”

EU forsøgte faktisk i Rio at presse ambitionsniveauet op på en række områder. Men fællesskabet blev flere gange ramt i nakken af egne ubæredygtige politikker. Når EU for eksempel gerne ville snakke udfasning af statsstøtte til fossile brændsler, kunne modstanderne blot henvise til EU’s egne ubæredygtige statsstøtte til landbrugs- og fiskerisektoren, så endte snakken. Og når resultatet blev så dårligt, skyldes det ikke mindst, at ingen heller ikke EU kom med nye penge til bordet. På trods af flere års snak om nye finansieringsmekanismer til globale udviklings- og miljøformål, er der forsat ingen beslutning på dette i sigte, heller ikke fra EU’s side.

Danmark må nu følge op. Dels i forhold til de beslutninger som trods alt kom ud af Rio+20, og dels i forhold til alt det, der ikke blev besluttet. Danmark må danne partnerskaber med andre lande og aktører, der vil mere, presse på i EU for at fællesskabet får orden i eget hus – og ikke mindst vise, at vi selv vil omstille til global bæredygtighed. En ny national bæredygtighedsstrategi vil være en god ramme for en sådan nødvendig dansk indsats.

Rio+20: Ingen finansiering, ingen dynamik

Af Kirsten Hjørnholm Sørensen, politisk rådgiver, Mellempfolkeligt Samvirke

Hverken EU eller andre rige lande formåede ved Rio+20 topmødet at spille ud med en samlet pakke af progressive politikker og finansiering til at føre dem ud i livet. Dermed blev der aldrig skabt den nødvendige dynamik i forhandlingerne, som Danmark jagtede. Og intet kunne forhindre den søgen mod laveste fællesnævner, der

udgik fra G77-gruppen af udviklingslande, USA og andre lande.

Før Rio+20 topmødet lød det ellers, at nu skulle de gode hensigter fra Rio mødet i 1992 føres ud i livet, og at det var en af topmødets fornemste opgaver at sikre implementering.

Men EU havde på forhånd meldt ud, at der ikke kom penge på bordet. Og EU kom heller ikke til Rio med en beslutning om at ville afvikle sin landbrugsstøtte, eller sine subsidier til biobrændstofindustrien. USA blokerede for al snak om mere retfærdige handelsregimer og teknologi-delning, og der var derfor ikke noget, som kunne få udviklingslandene til at bide til bollen på nogle af de mere progressive forslag, der var fremme.

“Hverken EU eller andre rige lande formåede ved Rio+20 topmødet at spille ud med en samlet pakke af progressive politikker og finansiering til at føre dem ud i livet.”

Statsminister Helle Thorning Schmidt annoncerede et dansk bidrag på 100 millioner kroner til “Sustainable Energi for All” initiativet, men det blev lanceret så sent, at de ikke kunne få andre lande til at følge trop.

Alle talte om innovative finansieringskilder, men ind til Helle Thoning i sin tale på topmødets sidste dag, nævnte ønsket om en global skat på finansielle transaktioner, var Danmarks eneste bud på innovative finansieringskilder at bruge bistand til at tiltrække private investeringe. En udvikling der oftest betyder, at fattigdomsorienteringen ryger.

Selvom statsministeren viste global ansvarlighed ved at nævne en skat på finansielle transaktioner - et af de tiltag som virkelig kan ændre dynamikken i internationale forhandlinger - så efterlader den kampagne for lande, som giver 0,7 procent i bistand, som Danmark lancerede på topmødet, dog indtrykket af, at heller ikke Danmark for alvor ønsker at forlade status quo, når det kommer til at føre de fine ord om nye finansieringskilder til bæredygtig udvikling fra slutdokumentet ud i livet.

Udfasning af subsidier – den oplagte gevinst

Af Marianne Werth Jacobsen, senior rådgiver, WWF International og Alexander Ege, politisk rådgiver, 92-gruppen

For at blive et bæredygtigt samfund er det nødvendigt, at vi skifter vores energi fra fossile brændstoffer til vedvarende energikilder. Et sådant skift skal udover de positive miljøeffekter også være økonomisk tiltalende. I denne sammenhæng giver udfasningen af subsidier til fossile brændstoffer stor mening. Oil Change International vurderer, at der globalt bliver givet subsidier på op mod 6.000 milliarder kr. hvert år til fossile brændstoffer.

“[...] udfasningen af subsidier til fossile brændsler blev diskuteret længe. [...] Desværre er beslutningerne meget svage og forpligtiger ikke landene til bindende mål eller tidsfrister.”

På to nyligt overståede topmøder, Rio+20 og G20, blev udfasningen af subsidier til fossile brændsler diskuteret længe og inkluderet i beslutningerne. Et vigtigt skridt i den rigtige retning. Desværre er beslutningerne

meget svage og forpligtiger ikke landene til bindende mål eller tidsfrister. Landene blev kun enige om en genkaldelse af tidligere intentioner, samt en invitation til andre lande om at gøre det samme. Så et lille skridt i den rigtige retning men meget langt fra et tilstrækkeligt resultat.

“[...] vi venter endnu på et eller flere internationale forgangsløse, der høster den oplagte gevinst.”

Der er nogle lande, der vil markere sig som mere ambitiøse heriblandt Danmark, der har etableret en gruppe af lande under titlen “Friends of Fossil Fuels Subsidy Reform”. Desværre er ikke et eneste G20 land med i klubben. Det kan dog stadig være et stærkt forbillede for resten af verden, hvis denne gruppe sætter handling bag ord. For at have international effekt burde EU-landene i gruppen også arbejde for, at andre EU subsidier bliver reformeret, specielt subsidier

til landbrug og fiskeri - et centralt stridspunkt mellem EU, og de store ulande. Hvis EU derfor oprigtigt vil promovere udfasningen af fossile subsidier og stå stærkere i de internationale forhandlinger, skal der gøres noget ved disse subsidier også.

Alt i alt ser vi en svag positiv udvikling internationalt på ufasning af subsidier til fossile brændsler - men vi venter endnu på et eller flere internationale forgangslande, der høster den oplagte gevinst.

Globale bæredygtighedsmål på Rio+20 topmødet

Af Nils Brøgger Jakobsen, leder af kampagne- og politikafdelingen, Mellempolkeligt Samvirke.

Et af resultaterne fra Rio+20 topmødet er beslutningen om at igangsætte en proces frem mod nye globale bæredygtighedsmål, Sustainable Development Goals eller SDG'er, som skal gælde for alle verdens lande. Ideen om at etablere SDG'erne kom blandt andet fra Colombia og det bæredygtighedspanel, som udviklingsminister Christian Friis Bach deltog i sidste år, og bygger videre på erfaringer fra de såkaldte Millennium Development Goals (MDG).

"Vi er glade for, at særligt G77 stod fast på, at der i aftalen blev fastlagt en proces for udvikling af SDG'erne, og at det ikke lykkedes USA at udvande teksten på dette område."

SDG'erne var på forhånd udråbt til et af hovedresultaterne fra Rio+20, men hvordan de nye SDG'er kommer til at se ud, er stadig uklart. På topmødet i Rio nåede man ikke længere end til at klarlægge en skitse for en proces for udviklingen af disse mål, samt til udviklingen af en overordnet struktur for udformningen af SDG'erne. Det er målet, at de skal træde i kraft efter år 2015, der er deadline for realisering af MDG målene. I aftaledokumentet fra Rio+20 står der kort fortalt, at der til FN's generalfors-

amling i september 2012 skal nedsættes en arbejdsgruppe. Denne gruppe skal udarbejde en rapport med overvejelser og forslag til SDG'erne, der skal præsenteres til FN's generalforsamling i 2013. Arbejdsgruppen skal bestå af 30 personer nomineret af medlemslandene.

"[...] hvordan de nye SDG'er kommer til at se ud, er stadig uklart."

Afsnittet om SDG'erne mener vi i Mellempolkeligt Samvirke, at vi kan være tilfredse med. Som med andre dele af aftalen fra Rio afhænger det dog af, hvordan politikerne følger op på aftalen. Ambitionen skal være, at vi fra 2015 har nogle ambitiøse SDG'er, der afspejler menneskerettighederne, og de udfordringer kloden står overfor. SDG'erne skal ikke kun fokusere på mål som udviklingslandene skal opnå, men også dreje sig om, hvordan den rige del af verden fører en politik, der ikke underminerer udvikling og bekæmpelse af fattigdom og sult, men fremmer bæredygtig udvikling. Vi er glade for, at særligt G77 stod fast på, at der i aftalen blev fastlagt en proces for udvikling af SDG'erne, og at det ikke lykkedes USA at udvande teksten på dette område.

Rio+20: Skovene forsvinder i den "grønne" økonomi

Af Nanna Brendholdt Thomsen, forkvinde, Verdens Skove

Grøn økonomi blev især fra EU's side trukket frem på Rio+20 som det helt centrale i en bæredygtig udvikling. Det er der mange interessante perspektiver i, men i resultatet fra topmødet undervurderes skovene og naturens vigtighed for at generere de ydelser, som grøn økonomi er baseret på. Skovens helt centrale rolle for en bæredygtig udvikling og grøn økonomi er fra begyndelsen blevet ignoreret i Rio+20 forhandlingerne, og det endte med en meget svag aftale på skovområdet.

"Skovens helt centrale rolle for en bæredygtig udvikling og grøn økonomi er fra begyndelsen blevet ignoreret i Rio+20 forhandlingerne [...]"

I løbet af forhandlingerne forsvandt blandt andet ambitionerne om fastsættelse af en deadline for stop af den globale afskovning samt et opgør mod de drivkræfter, der ligger bag den ubæredygtige skovrydning og illegale skovhugst. Især for de fattige mennesker og oprindelige folk i udviklingslandene, der dagligt kæmper for at bevare skoven, hvori de bor, er resultatet skuffende. Der er ikke noget nyt, som kan støtte dem i deres kamp mod udefrakommende trusler mod skoven.

På topmødet formåede man ikke at handle på, at en bæredygtig forvaltning og beskyt-

telse af skovene tilbyder flere fordele. Det er en realitet, at vi med ambitiøse mål og de rigtige programmer blandt andet kan forebygge ørkendannelse, sikre rent drikkevand og vand til vores stigende fødevarer- og energiproduktion, også for de fattigste. FN's fødevarer- og landbrugsorganisation (FAO) har for nylig, i forbindelse med den årlige udgivelse om skovens tilstand, understreget, at bedre og mere bæredygtig udnyttelse af skovressourcerne kan yde et væsentligt bidrag til at løse mange af de problemstillinger, der blev diskuteret i Rio.

Skovene er helt centrale i en fremtidig bæredygtig økonomi. De binder kulstof og dermed mindskes klimaændringerne, de er levested for størstedelen af vores dyre- og planteliv, de genererer nedbør, de bidrager med naturressourcer og er selve livsgrundlaget for mange af klodens fattigste.

"Med dette beklagelige resultatet for bevarelsen af verdens skove, må indsatsen fortsætte lokalt, og så må politikerne på internationalt plan følge efter [...]"

Med dette beklagelige resultatet for bevarelsen af verdens skove, må indsatsen fortsætte lokalt, og så må politikerne på internationalt plan følge efter og forhåbentlig snart vågne til enighed om bindende mål for at bevare skovene.

Energi og klima på Rio+20 – begrænsede fremskridt

Af Gunnar Boye Olesen, VedvarendeEnergi

Energi var vurderet til at være et kontroversielt område på Rio+20. Så kontroversielt at hverken FN-processens ledere eller det brasilianske formandskab turde sætte det på dagsordenen på de åbne forhandlingsmøder. I stedet blev det diskuteret i en lille lukket gruppe med udvalgte lande som Danmark, Saudi Arabien og USA. Resultatet blev en ikke-kontroversiel og generel tekst om at fremme renere energikilde af alle typer, støtte adgang til bæredygtig energi og udfase subsidier til fossil energi.

"Energi var vurderet til at være [...] så kontroversielt at hverken FN-processens ledere eller det brasilianske formandskab turde sætte det på dagsordenen på de åbne forhandlingsmøder."

Den største nyhed var, at landene for første gang forpligter sig til at fremme støtte til adgang til bæredygtig, moderne energi for de 1,4 milliarder, der mangler det i dag. Yderligere forpligter landene sig til at fremme bæredygtig, moderne energiservice til alle inklusiv elektrificering og udbredelse af bæredygtige løsninger til madlavning og

opvarmning. Desværre fik landene ikke sat konkrete årstal på, hvornår det skal være gennemført, og de fik heller ikke aftalt, hvem der skal tage ansvar for området.

Landene noterede sig også initiativet ”Sustainable Energy for All” startet af FN’s Generalsekretær. Danmark støtter initiativet med 90 mill. kr, hvilket Helle Thorning Schmidt afslørede på en side-event en af de sidste dage på topmødet. En gruppe NGO’er herunder Friends of the Earth kritiserede initiativet for at fokusere på centrale løsnin-

ger og for ikke at inkludere civilsamfundet. Fra Vedvarende Energi vil vi følge initiativet, blandt andet for at se hvad der måtte være bag kritikken.

Klimaet var også på dagsordenen, men ingen landegrupper ønskede reelt, at Rio+20 gjorde andet end at blåstemple klimaforhandlingerne i regi af FN’s klimakonvention. Derfor indskrev de blot konklusionerne fra klimatopmødet COP17 i Sydafrika i december 2011 i Rio+20 teksten.

Håb om virksomhedsansvar efter Rio

Af Christine Jacobsen Mulvad, politik og kommunikationsrådgiver, 92-gruppen

Rio+20 topmødet er nu slut, og tilbage er et skuffende resultat i forhold til verdens bæredygtige fremtid. Privatsektoren er skrevet ind i slutteksten som en af hoveddrivkræfterne bag en mere bæredygtig udvikling, men uden tilstrækkelige forpligtelser i forbindelse med det ansvar, den er blevet givet.

Dog overlevede to paragraffer om virksomheders samfundsansvar, der selvom de både er udvandede og svage, efterlader et vagt håb om, at privatsektorens ansvar bliver tænkt ind i det opfølgende arbejde efter Rio både nationalt og globalt.

”Privatsektoren er skrevet ind i slutteksten som en af hoveddrivkræfterne bag en mere bæredygtig udvikling, men uden tilstrækkelige forpligtelser i forhold til det ansvar, den er blevet givet.”

For at det kan ske, er det dog afgørende at de lande, der var med til at kæmpe for paragrafferne i forhandlingerne, herunder vigtigheden af et globalt rapporteringssystem, fortsætter deres arbejde. Her kan Danmark spille en væsentlig rolle. I Rio lagde Danmark et højt ambitionsniveau, og var blandt

andet med til at facilitere et samarbejde med Frankrig, Brasilien og Sydafrika om støtte til den ene paragraf om virksomheders samfundsansvar. Dette samarbejde kan, hvis det fortsættes, udvikle mere synlighed og en politisk profil for en global aftale om virksomhedsrapportering fremover.

”På national plan bør Danmark følge op og samtidig lede vejen som eksempel for andre lande.”

Der står desuden i slutteksten indskrevet en direkte reference, der åbner op for mere arbejde på området blandt regeringer og i FN regi. Arbejde der kan hjælpe med at bane vejen for at skabe globale rammebetingelser.

På nationalt plan bør Danmark følge op og samtidig lede vejen som eksempel for andre lande. Dette kan gøres ved at tænke virksomheders ansvar ind i eksempelvis den danske bæredygtighedsstrategi og den danske udviklingsindsats, samt prioritere det i den generelle opfølgning på Rio+20 i Danmark og EU. Der er håb og muligheder, men det afhænger af, hvor meget landene heriblandt Danmark vælger at følge op på de ambitioner, de kæmpede for i Rio.

Reproduktive rettigheder - global værdikamp for fuld udblæsning

Af Mette Kirstine Schmidt, international advocacy medarbejder, Sex & Samfund

Der er ingen tvivl om, at Rio+20 aftalen indeholder mange positive skridt fremad på det reproduktive felt. Sammenhængen mellem reproduktiv sundhed og bæredygtig udvikling blev allerede anerkendt på Johannesburg topmødet i 2002, men bliver udbygget væsentligt i den nye tekst.

Desværre mangler to afgørende elementer i teksten: For det første en direkte anerkendelse af sammenhængen mellem befolkningsdynamikker, reproduktiv sundhed og bæredygtig udvikling. Det er afgørende i en verden, hvor befolkningstallet står til at stige til 9 milliarder, og vi samtidig ved, at mange kvinder får flere børn, end de gerne vil have.

“Der er ingen tvivl om, at Rio+20 aftalen indeholder mange positive skridt fremad på det reproduktive felt.”

Herudover er det dybt problematisk, at der mangler en anerkendelse af begrebet reproduktive rettigheder - altså *retten* til selv at beslutte hvor mange børn, man vil have og hvornår, samt til at have adgang til den højeste standard af reproduktiv sundhed. Begrebet var inkluderet i teksten helt til sidste forhandlingstime, hvor det kom under et voldsomt, og forekom det, koordineret pres fra særligt de latinamerikanske lande. Da Malta, Polen og Ungarn er kendte modstandere af reproduktive rettigheder, måtte

EU forblive tavse i diskussionen og i kombination med, at mange af de afrikanske lande, som normalt er progressive på det seksuelle og reproduktive felt ikke var til stede, betød det, at der i forhandlingsrummet forekom at være et flertal imod reproduktive rettigheder.

“[...] det er dybt problematisk, at der mangler en anerkendelse af begrebet reproduktive rettigheder - altså *retten* til selv at beslutte hvor mange børn, man vil have og hvornår[...]”

Det er usikkert, om det lige var det, der gjorde udslaget, men da teksten kom ud næste dag, stod det klart, at reproduktive rettigheder var ude. Til flere landes, herunder Danmark og USA's, store ærgrelse og Vatikanets højlydte fejring.

Set i forhold til MDG-målene og de nye globale bæredygtighedsmål, der blev vedtaget på Rio+20, er det vigtigt, at Danmark, som traditionelt er en meget stærk støtte af reproduktive rettigheder, øger presset for at sikre, at seksuel og reproduktiv sundhed og reproduktive rettigheder bliver en del af disse nye rammer for udvikling. Både som selvstændigt mål og mainstreamet hvor nødvendigt, herunder ikke mindst set i forhold til befolkningsdynamikker. Som Rio + 20 forhandlingerne viste, inkluderer dette en intern diskussion og afklaring i EU.

Det var Rio+20 - hvad så nu?

Af Camilla og Kim Carstensen, FairGreenSolutions

Den 21. juni var Rio+20 dokumentet forhandlet endelig på plads, men det var kun afslutningen på en ny begyndelse i arbejdet for en bæredygtig udvikling. Hvis det flade, uambitiøse Rio+20 dokument får lov at stå alene som den endelige konklusion på, hvilken vej vi skal gå, er der i hvert fald ikke bæredygtighed i syne. På den baggrund havde 92-gruppen sammen med Grundfos arrangeret et møde for danskere, der deltog i Rio+20 mødet – civilsamfund, virksomheder og folketingsmedlemmer – om, hvordan

vi skal komme videre i retning af et bæredygtigt samfund i Danmark efter Rio.

“Hvis det flade, uambitiøse Rio+20 dokument får lov at stå alene som den endelige konklusion på, hvilken vej vi skal gå, er der i hvert fald ikke bæredygtighed i syne.”

Mødet gav en åben og konstruktiv diskussion om, hvordan vi sammen kan arbejde videre på bæredygtigheden hjemme. Der var enighed om, at der skal arbejdes med de temaer om for eksempel globale bæredyg-

tighedsmål og grøn økonomi, der slås an i Rio+20 dokumentet, og at der skal skabes nye rammer for at sikre diskussion og samarbejde på tværs af de sædvanlige siloer i Danmark.

Der var interesse for at samarbejde om den nye danske strategi for bæredygtig udvikling, som er bebudet i regeringsgrundlaget. Der var også interesse for at etablere et dansk bæredygtighedsråd, som kan sikre vedvarende debat og nye initiativer, bl.a. til en dansk strategi for uddannelse for bæredygtig udvikling. Og der var opbakning til at arbejde for nye måder at måle velstand og fremskridt på ved alternativer til BNP, sådan som regeringen har bebudet.

Balanceakten i Rio – mellem folkeligt engagement og topforhandlinger

Af Lars Myrthu-Nielsen, daglig leder, Øko-net

I 1992 bad verdens ledere på det første Rio topmøde verdens befolkninger om at deltage i omstillingen til en mere bæredygtig verden. Ved Rio+20 topmødet i juni bakkede 92-gruppen op om, at folkets stemme også denne gang blev hørt. Med støtte fra 92-gruppen og i samarbejde med Øko-net og FairGreenSolutions deltog Art In Defense Of Humanism (AIDOH) ledet af kunstneren Jens Galshøj med en debatskabende kunst-manifestation for bæredygtig udvikling. Ved Peoples Summit, det alternative civilsamfundsmøde blev der udstillet fire kunst-manifestationer, uddelt materiale og deltaget i aktiviteter.

Der var stor interesse for manifestationen, der blev fotograferet og filmet i et væk – herunder blev der givet en række interviews til forskellige tv-stationer, aviser og magasiner.

At være til stede ved Peoples Summit føltes rigtigt. En rundtur til nogle af de andre udstillere og deltagere viste også en bred diversitet af bæredygtige initiativer fra hele verden.

Kunst-manifestationen drog også på en af de sidste forhandlingsdage ud til selve forhandlingsstedet for Rio+20. Det lykkedes at komme helt tæt på hovedindgangen, hvor

”[...] der skal skabes nye rammer for at sikre diskussion og samarbejde på tværs af de sædvanlige siloer i Danmark.”

Hvis vi i Danmark kan komme videre med selv at gennemføre de ting, den danske regering har presset på for at få vedtaget i Rio, og hvis vi kan skabe nye alliancer med lande i nord og syd, der gerne vil ambitionen, vil vi have givet et seriøst bidrag til en bæredygtig udvikling. Det vil gøre Danmark langt bedre rustet til den næste store topmødediskussion, hvornår den så end kommer.

der var stor interesse. De delegerede fik det visuelle budskab igennem opstillede skulpturer og en påmindelsen om bagsiderne ved ikke at få skabt en bæredygtig udvikling.

”På mange måder kan man sige, at hele Rio-processen fra 1992 er en balanceakt – mellem folket, ngo’erne, erhvervslivet og politikerne – om at samarbejde for en bæredygtig udvikling.”

De fik også det positive budskab om, at der er masser af succes historier om bæredygtig udvikling, blandt andet ved uddannelse for bæredygtig udvikling.

”Om Rio+20 konferencen kommer til at skabe resultater i balance, eller om den kommer til at forhindre vejen, vil tiden vise. Men skal processen lykkes, må vi starte arbejdet hjemme.”

På mange måder kan man sige, at hele Rio-processen fra 1992 er en balanceakt – mellem folket, ngo’erne, erhvervslivet og politikerne – om at samarbejde for en bæredygtig udvikling. Om Rio+20 konferencen kommer til at skabe resultater i balance, eller om den kommer til at forhindre vejen, vil tiden vise. Men skal processen lykkes,

må vi starte arbejdet hjemme. Her kan budskaberne og netværkene fra kunstmanifestationen bruges til at understøtte

dagordenen for en hjemlig omstilling – der som første stop har at lave en ny national strategi for bæredygtig udvikling.

Substitution kan bane vejen for bedre kemikalielovgivning

Eline Aggerholm Kristensen, kemikaliemedarbejder, Det Økologiske Råd

I hele verden vælger et stigende antal virksomheder og institutioner at erstatte farlige kemiske stoffer i produkter og produktionsprocesser. Dette kaldes substitution, og bidrager til at skabe et grønt image og tiltrække nye kundegrupper. Det kan være en fordel at være på forkant med lovgivningen, for så vil virksomheden stå stærkt den dag, lovgivningen på området strammes.

”I hele verden vælger et stigende antal virksomheder og institutioner at erstatte farlige kemiske stoffer i produkter og produktionsprocesser.”

Substitution kan også ske gennem en grøn indkøbspolitik, hvor for eksempel offentlige institutioner indgår aftaler om, hvilke stoffer der ikke må indgå i deres produkter.

Danmark har mange innovative virksomheder, der kan være med til at bane vej for substitution i resten af Europa samt en bedre EU-kemikalielovgivning. Blandt andet har rensenet Kymi Rens erstattet renseagenten perklorethylen, nkt cables har udviklet en kabeltype fri for de hormonforstyrrende ftalat-blødgørere, og Danisco har udviklet en ufarlig plastblødgørere.

Når virksomheder tager sagen i egen hånd og vælger at substituere farlige kemiske stoffer, sender det et klart signal til politikere om, at disse kemikalier er uønskede, samt

at der findes alternative løsninger. Virksomhederne hjælper herved politikerne i Danmark og EU til at få øje på kemikalier, det er oplagt at lovgive imod. Erfaringen viser, at når kemikalier begrænses i EU, følges det op i resten af verden, for eksempel via Stockholm-konventionen om forbud mod særligt farlige stoffer, eller ved at lande som Kina og Indien lader sig inspirere af EU's lovgivning.

”Når virksomheder tager sagen i egen hånd og vælger at substituere farlige kemiske stoffer, sender det et klart signal til politikere om, at disse kemikalier er uønskede [...]”

Substitution kan være omfangsrigt, men der findes værktøjer, der kan understøtte processen. Nationale og EU-baserede kemikalieadvarselslister viser hvilke kemikalier, der er særligt problematiske. Der findes ”Kandidatlisten” under den europæiske kemikalielovgivning REACH, ”SIN-listen” udgivet af svenske ChemSec, og Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer. Substitutionseksempler, der kan inspirere og hjælpe virksomheder, kan findes på internetportalen SUBSPORT, og Det Økologiske Råd har netop udgivet hæftet ”Farlige kemiske stoffer kan erstattes”. Hæftet kan downloades fra Det økologiske Råds hjemmeside under webshop på www.ecocouncil.dk

ARRANGEMENTER

2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00
En cafe i København
(Se: www.greendrinks.org.)

Green Drinks København

I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR.

Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne på:

greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen på 22 39 01 03

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på www.eco-info.dk.

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen og Christine Jacobsen Mulvad, 92-gruppen, og Anne Liv Eberlein, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Ønsker du at til- eller afmelde nyhedsbrevet, send en mail til:

92-gruppens_nyhedsbrev@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark

Nørrebrogade 68 B

2200 København N

T 35 24 50 90

E 92grp@92grp.dk